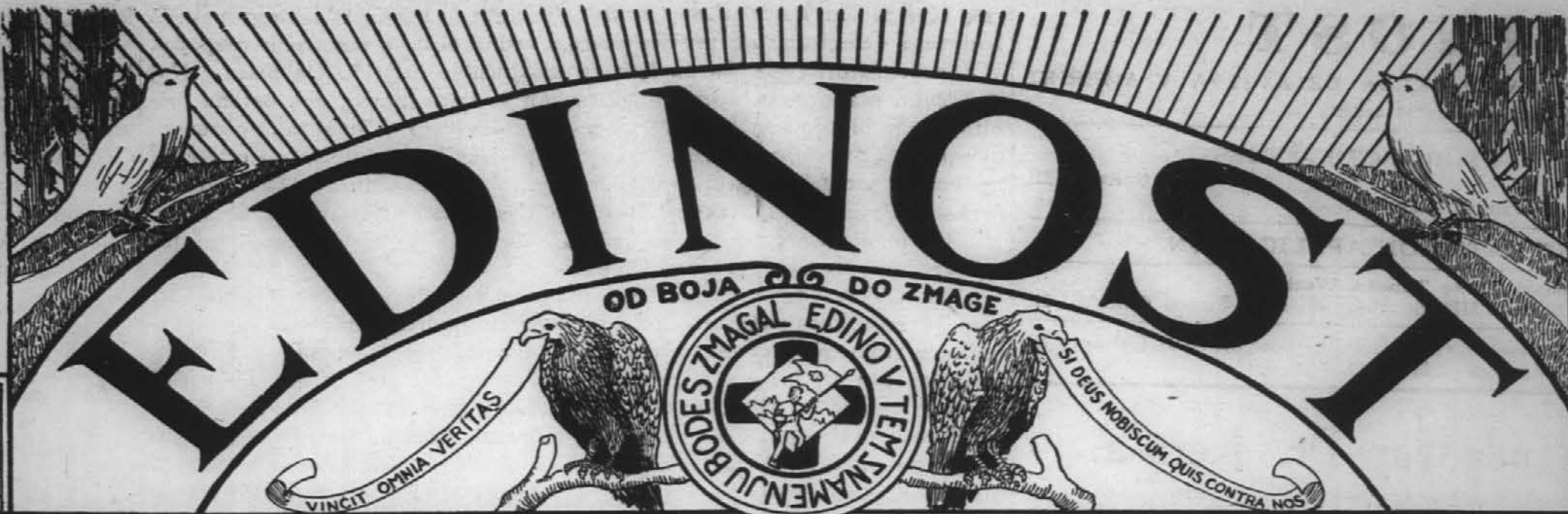

Izhaja trikrat na teden vsaki torek, četrtek in soboto.

Stane za celo leto za Ameriko (izven Chicago) \$3.00. Za Evropo \$3.50. Za Chicago \$3.50.

Issued three times a week every Tuesday, Thursday and Saturday.

Subscription for United States (except Chicago) per year \$3.00, for Europe \$3.50. For City of Chicago \$3.50.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919. AT POST OFFICE AT CHICAGO, ILL., UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

Nesloga tlači

ŠTEV. (No.) 76.

CHICAGO, ILL., ČETRTEK, 29. JUNIJA (THURSDAY, JUNE 29), 1922.

LETO (Vol.) VIII

Pozdravljeni katoliški Hrvatje!

Danes se vrši v Gary, Ind., prva konvencija nove Katoliške Hrvatske Zajednice.

Pred dobrim polletom se se zbrali v Gary, Ind., na povabilo katoliškega ondodnega društva Presv. Srca Isusovega katoliška hrvatska duhovščina in katoliški hrvatski lajki in so posvetovali o potrebi ustanovitve nove podporne organizacije, kjer bi mogel biti tudi katoliški Hrvat zavarovan za smrt in bolezen in sicer ne da bi pri tem moral postaviti v nevarnost svojo vero in prodati svojo dušo, ne da bi moral tam plačevati za lastnim denarjem najbolj nadute sovraze njegovih najdražjih, gocenejših svetinj: vere in narodnosti, kar je bilo pri hrvatski Narodni Zajednici.

In res se je takrat ustanovila nova Hrvatska Katoliška Zajednica. Začeli so z agitacijo po hrvatskih naselbinah in danes šteje zajednica že nekako 15 podružnic z lepim številom članov. V tem bratkem času se je pa pokazalo dvoje:

1. da je bila hrvatska katoliška Zajednica krvava potreba med hrvatskim narodom,

2. da je tudi med hrvatskim narodom še dovolj mož katolikov, ki se ne strašijo ne truda, ne boja za svojo sveto stvar ki si še niso dali zastrupiti svojega srca, ki še samostojno mislijo, da, skratka ki so še pravi hrvatski možje junaki kot kakoršne poznamo mi naše drage brate Hrvatje. Pokazalo se je, da je zajednica gotova stvar, ki bo uspela in ki bo še krepko napredovala. Pod vođstvom sedanjega prvega predsednika Mr. Ramuščaka je iz malega začetka narasla v pol leta skoraj na dva tisoč članov. To je velikanski uspeh! To je nekaj, čemur se moramo čuditi, ako upoštevamo srđiti boj, ki se je začel po vsej hrvatski Ameriki proti tej novi organizaciji. To je nekaj za kar moramo sedanjemu glavnemu odboru častitati.

Bratje delegati, ki ste zbrani na prvi konvenciji v Gary, mi Vam v imenu bratskega Vam naroda, katoliških Slovencev, kličemo: Bog Vas živi! Bog blagoslovi Vaše vzvišeno delo, katerega ste se lotili!

Objednem Vam pa kličemo, kakor smo Vam kličali že ob ustanovitvi:

Bratje, vsi katoliški Hrvatje cele Amerike imajo danes uprte svoje oči proti Gary. Vsi danes s trepetajočim srcem čakajo, ali boste vi moške došli, da boste veliko nalogo, katero ste sprejeli na se, tudi srečno izvršili? V strahu za svojo najdražjo svetinjo, katero jim je verna hrvatska majka zapustila, katero jim je hrvatski verni oče toliko stoletij z lastno krvjo branil pred divjimi Turki — za svojo vero, gledajo ameriški Hrvatji s solznimi očmi na Vas moške, ali boste danes postavili podlago tej novi obrambi njegove svete vere, tej novi katoliški organizaciji? Ali boste dovolj veliki moške, ki boste prešli preko malenkostnih osebnosti na veliko delo za Boga in narod, za "krist častni in slobodu zlatnu" kakor so to delali Vaši očetje?

Bratje, glejte mogočnega modernega Turka z rdečo zastavo v svoji sredini! Glejte ga, kako neusmiljeno in kruto mori in gnjavi hrvatsko dušo, hrvatski ubogi radniški narod po celi Ameriki, zlasti po kolonijah, kjer ni hrvatskega svečenika, ki bi branil svoj narod? Čujte obupni klic iz vseh hrvatskih kolonij širne Amerike, klic po pomoči, klic po rešitvi, klic po zboljšanju razmer! Nesrečni narod je padel v strašno sužnost rabeljev brezvercev in verskih odpadnikov in odpadlih duhovnikov. Ti moške so zavrgle vse, kar je plemenitega, vse, kar človeka dviga nad živali, kar ga dela v človeka, kar ga osrečuje in so ga uklenili v grozno sužnost brezverskega fanatizma, ki narod moralno uničuje, peha v časno in večno propast. Bratje, čujte ta obupni klic po pomoči tega bednega radnika hrvatskega, ki Vas prosi pomoči in rešitve! Rešite ga vezi organizacij, kjer ga drže vklenjenega in mu pijo njegovo srčno kri mu ubijajo njegovo lepo narodno hrvatsko dušo! Postavite svoj lep in krasno novi Hrvatski Katoliški Zajednici temelje, na katerih se bo lahko razvila in razrastla v krasno veliko drevo, kjer bo mesta za vse dobre, za vse poštene in za vse plemenite hrvatske radnike cele Amerike.

Katoliško, hrvatsko svečenstvo, na te apeliramo, v imenu bednega naroda te prosimo, zavzemi se za to organizacijo! Pred vsem ti, svečenstvo, ti se postavi na čelo tega dela, or-

(Dalje na 3. strani.)

PRVI KORAK VLADE ZA PORAVNAVO STAVKE.

Lewis pozvan na posvetovanje v Washingtonu.

Washington, D. C., 28. junija. — Vsled zbiranja črnih oblakov nad ameriško industrijo, posebno se v zadnjih časih, ko so pričeli tudi železničarji rogoviliti z grožnjo, da bodo odšli na stavko s 1. julijem, je pričelo našo washingtonsko vlado le skrbeti, da je dvignila svojo zaspalo glavo. Tisti, ki so ob 1. aprilu vpili, da je dovolj premoga po skladiščih, so sedaj tudi vtihnili, ker zaloge se bližajo k dnu in po izjavah raznih opazovalcev se bodo iste izpraznile že v par tednih. Sedaj se le, ko so primorani se 'bodo podali k razpravljanju premogarskega vprašanja. Ali vlada v Washingtonu ni vedela tega že prej, takoj ob začetku stavke? Je bilo li potreba poriniti toliko stotisoč delavcev v brezdelje? Ne, ne bilo bi tega potreba, ako bi bila vlada pravočasno stopila med lastnike in delavce in rešila premogarsko vprašanje na pravični podlagi. Tako pa, ker se v vladnih krogih ni nihče zmenil za prepir med lastniki in premogarji, je danes že na tisoče premogarskih družin v pomanjkanju, dogodila so se že krvoprelitja, katere bi se bilo lahko vse preprečilo, ako bi vlada odločno stopila vmes in rešila premogarsko vprašanje, ki je tolike važnosti za vso industrijo v tej deželi.

Cele tri mesece je vzelo washingtonski vladi, da se je domislila, da je treba spor med lastniki in premogarji poravnati. Včeraj je baje poslal delavski tajnik Davis povabilo predsedniku združenih premogarjev Mr. John L. Lewisu, da naj pride v Washington, na takojšnje posvetovanje, na kaki podlagi, da naj bi se začelo pogajati med lastniki in premogarji.

Poluradna poročila pravijo, da je to zaukazal predsednik Harding, ki hoče po delavskemu tajniku dovesti obe stranke k spravi. Mr. Lewis predsednik združenih premogarjev je izjavil, da premogarji se ne bodo vdeležili nikakega posvetovanja, ako se istega ne bo vodilo za vse organizirane premogarje skupaj. Nobenega posameznega pogajanja med premogarji v posameznih lokalih ne bo, pravi Lewis.

Te dni odide predsednik Lewis na to posvetovanje, ki bo odločilo kakšen uspeh, da smemo pričakovati od tega sestanka. To posvetovanje bo pa tudi pokazalo na kateri strani je simpatija naše vlade.

ŽUPAN V HERRINU ZVRAČA KRIVDO NA LASTNIKE.

Herrin, Ill., 28. junija. — Župan mesta Herrina je v svoji izjavi javno obdolžil lastnike premogorovov v južnem Illinoisu. On pravi: "Za vso krvavo tragedijo, ki se je pripetila zadnji teden v našem okrožju je odgovorna premogovniška druž-

RAZNE NOVICE.

RUSIJA VSTRAJA PRI SVOJIH STARIH ZAHTEVAH.

Haag, 28. junija. — Kmalu po prihodu ruske delegacije v Haag na gospodarsko konferenco je podal načelnik ruske delegacije Maksim Litvinoff izjavo, da Rusija ima iste zahteve, kakor jih je imela na genovski konferenci. On pravi, da ruska delegacija pričakuje, boljših pogojev za nakazila kreditov Rusiji od strani ententnih zaveznikov.

LENIN BIL USTRELJEN.

Haag, 28. junija. — Tukajšnji poročevalski urad je baje dobil poročila, da je bil Nikolaj Lenin 1. 1918. ustreljen po neki ženski Dori Kaplan. Od istega časa vedno boleha in zadnja bolezen se je pojavila zopet radi njegove rane v kosteh, ki ji baje zdravniki niso kos.

NOVA POSTAVA ZA PRISELJEVANJE.

Washington, D. C., 28. junija. — V kongresu bo te dni predložena nova predloga za priseljevanje, ki določa, da naj se zniža priseljevanje z sedanjih letnih kvot, ki so določene na 3. odstotke prebivalcev vsake države iz katere prihajajo priseljenci, na 2. odstotke. Rumenemu plemenu, kot japoncem, kitajcem in mongolskim plemenom pa naj ostanejo vrata Združenih Držav zaprta.

ANGLIJA ZA SPREJEM NEMČIJE V LIGO.

London, 28. junija. — Lloyd George je včeraj v angleški državni zbornici izjavil, da Velika Britanija je naklonjena sprejemu Nemčije v ligo narodov. Iz kakega vzroka je Anglija naklonjena temu sprejemu za enkrat še ni znano.

MRS. LENN SMALL UMRLA.

Kankakee, Ill. — Kakor se je že zadnjič poročalo, da je bila Mrs. Small resno zadeta od mrtvouda in da njeno življenje visi na nitki se je uresničilo. Mrs. Small je umrla zadnji ponedeljek na svojem domu v mestu Kankakee. Pogreb se je vršil včeraj popoldne.

žba, ki je importirala stavkokaze in iz svojih premogorovov začela graditi arzenale in trdnjave. Prvi usodopolni strelji so padli iz njihovih vrst, oni so iskro sovražtva razpihali in zato so tudi za vsako kapljo po nepotrebnem prelite krvi odgovorni."

Tako torej, sodijo lastnike vse lokalne oblasti, ki so bile priče cele afere. Namen lastnikov je razkrinkan in vsa javnost ve, kje so zločinci, ki so odgovorni za krvoprelitje v Herrinu. Bomo videli, kaj bodo o tem izrekle še merodajne oblasti, ki bodo to zadevo rešili legalnim potom.

IZ JUGOSLAVIJE.

Stekli psi v Sarajevu. Zadnje dni so se pojavili v sarajevskem mestu ter v okolici stekli psi, ki so obgrizli nad 20 oseb. Nekega večera, ko je šlo občinstvo iz gledališča, je skočil velik pes na rame neki gospej in jo ugriznil. Dama je začela vikati od strahu, a mesto, da bi jej občinstvo priskočilo takoj na pomoč in odgnalo psa, so ljudje bežali nazaj v gledališče. Slednjič sta se pa vendarle dva ojunčila in strgala psa iz močno obgrizene gospe. Pes je nato zdrvel po mestnih ulicah in kmalu je bilo čuti kričati drugo žrtev, katero je napadel ravno isti pes. Nek drug stekel pes je pa obrizel stražnika, ki se ni mogel ubraniti napadu niti s sabljo, niti z revolverjem, a enemu vojaku je skočil v lice in mu ga raztrgal. Največ oseb pa je bilo ugrizenih v najbližnji sarajevski okolici pri takozvanem Alipašinem mostu. Nesrečne žrtve je odposlala sarajevska občina v Pasteurov zavod na Dunaj in v Veliko gorico pri Zagrebu.

Zopet vojaški upor. V Baru (v Črni gori, ob morju) se je uprl en bataljon 20. pešadijskega polka. Uradne vesti že sedaj priznavajo, da ta upor nima političnega značaja, če tudi so vojaki po večini Hrvatji in da izvira samo iz nezadovoljstva in ogorčenja vsled skrajno slabe prehrane. Upor je zavzel sicer večje dimenzije kot v Plevlju, upornim vojakom se je pridružil tudi nekaj oficirjev, orožništvo, ki je v Baru in okolici zelo močno, je pa upor kmalu udušilo. Uradna poročila pravijo, da so voditelji upora zaprti, na kake načine so upor zadušili, pa ne povedo. Uporni vojaki so že od prevrata v Baru, oziroma v drugih pustih črnogorskih krajih ob zelo naporni službi in slabi, ne zadostni hrani. Parola upornikov in izgrednikov je bila: dajte nam poštene hrane in premestite nas v druge kraje! — Poročila pravijo, da se bo preiskava našala tudi na slabo prehrano, ki je edini vzrok pobune.

Čeden državni uslužbenec. Pred letom je pobegnil iz beograjske kaznilnice kaznjene Dušan Radivojević iz Ripnja in vsaka sled za njim se je izgubila. Povodom nekih razbojstev v bližini Beograda je pa policija le posvetila nekaj pozornosti domačiji ubeglega hajduka, ki je bil že skoraj pozabljen. Napravila je hišno preiskavo in v veliko začudenje je našla zločinca doma, ker je ravno dospel z brzovlakom iz Djevdjelije, kjer že precej časa upravlja službo železniškega nameščenca. Na razbojstvu v bližini Beograda je bil torej nedolžen, vrnil so ga pa le v kaznilnico; vprašanje, kako je mogel priti v državno službo, bo pa ostalo nerešeno.

Lavatinska škofija postala samostojna. Lavatinska škofija, ki je bila (Dalje na 3. strani.)

EDINOST

GLASILO SLOVENSKEGA KATOLIŠKEGA DELAVSTVA V AMERIKI.
Izhaja trikrat na teden.

Slovenian Franciscan Press

1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill. Telephone: Canal 98.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Three Times a Week by
SLOVENIAN FRANCISCAN FATHERS, 1849 W. 22nd Street, Chicago, Ill.

Entered as second-class matter October 11, 1919, at the post office at Chicago, Ill. under the Act of March 3, 1879.

Odgovor na odgovor Dr. Kern-a.

(Dalje.)

5. "Vsaj polovica preprirov mej zakonskimi (tudi mej katoličani g. Bren) po modernih mestih in naselbinah nastane vsled abnormalnih seksualnih razmer vsled prisiljene in protinaravne seksualne abstinence, ker se bojijo prevelikega števila otrok; polovica nervoznosti mej ženskami je vsled neizpolnjenega naravnega seksualnega zadoščenja; mnogoštevilni slučajji zakonske nezvestobe od strani mož, s sledečimi razporokami so posledica hinavskih postav, ki prepovedujejo učiti pametna, zanesljiva in neškodljiva preventivna sredstva. Seksualni nagon nam ni dan le za reprodukcijo, ampak tudi kot temelj in ohranitelj prave zakonske ljubezni, zvestobe in sreče (Seveda od Vas g. Bren, ne moremo pričakovati, da bi Vam bile zakonske skrivnosti znane. Where ignorance is bliss, 't is folly to be wise.)"

Ta Vaš dokaz, gospod doktor, je dokaj nejasen. Pa ne mislite, da samo meni, ki so mi zakonske skrivnosti neznane in mi zato odrekate možnost, o takih stvareh stvarno razpravljati. To je že malo prenaivno, gospod doktor! Potem Vam jaz z isto pravico lahko odrekam govoriti ali celo zčravit ženske bolezni. Upam, da od teh še niste nobene imeli. Kar veste o njih, veste iz knjig. Brati znam pa jaz tudi, morebiti v več jeziki kot Vi.

To tedaj tudi Vi priznate, da so abnormalne seksualne razmere vsled prisiljene in protinaravne seksualne abstinence fizično kvarne in često vzrok zakonskih razprtij in razporok. Niste pa jasno povedali, kaj prav za prav razumete pod, prisiljeno in protinaravno seksualno abstinenco, ki je kriva nenormalnih seksualnih razmer in v svojih posledicah tudi raznih boleznih ter družinskih tragedij. Da bi bila popolna seksualna abstinenca bodisi v zakonu, bodisi izven zakona protinaravna in kot taka kvarna, tega menda niste imeli v mislih. Ako ste pa mislili, preberite še enkrat moj zadnji članek, ki ga Vam na željo še lahko podaljšam.

Mislím, da sem Vas prav razumel, če pravim, da ste imeli tradicionalni način seksualne abstinence pred očmi, to je zakonski onanizem. Ta je še danes mej navadnimi ljudmi najbolj splošen. Brez dvoma je ta način ne samo moralno, ampak tudi fizično kvaren. Enako je že marsikako družinsko tragedijo povzročil. Če se slučajno ni obnesel, mož dela krivo ženo, žena moža. Da zakonskim taka neljuba razočaranja prihrani, je moderna tehnika in kemija iznašla sigurnejše preservative, ki imajo večsah tako nedolžna imena, kakor kak sicilski roparski poglavar, ki nosi ime Angelo. Katerega izmed teh diabolčno zamišljenih preservativnih sredstev imate Vi pred očmi, ko govorite o pametnih, zanesljivih in neškodljivih sredstvih, jaz ne morem vedeti, ker sami ne poveste. Nazadnje je pa to prestrah stvar. Saj ne gre za to, kako bi se gotoveje dalo izogniti "razočaranju", temveč gre za to, če se sme. S tega stališča je pa treba pribiti, da so katerakoli tehnično-kemična sredstva bolj protinaravna in doslečno bolj nedopustna, kakor pa tradicionalni onanizem. Kajti pri tradicionalnem onanizmu je copula vsaj usque ad abruptionem in redu, pri artificialnem onanizmu pa že v začetku ni v redu. Torej bi tudi v slučaju, da bi veda iznašla fizično popolnoma nevarne preservative, vse antikonceptivne praktike ostale protinaravne in kot take naravno nemoralne, ker proti prvotnemu namenu zakona. Sicer pa pojte Vi o "pametnih in neškodljivih" preservativih komu drugemu praviti, ne meni, če tudi nisem zdravnik. Kdor naravo tako goljufa, kakor taki, ga vsi zdravniki ne obvarujejo njenega maščevanja. Ona hoče do cilja, ki ga ji je stvarnik dal. Njen cilj pa je virilis spermatis susceptio ex parte mulieris. Kdor ji kakor ropar zastavi pot do tega cilja, naj bo na ta ali oni način, mu bo dala krepko zaušnico, ki jo zna čutiti celo življenje. Dr. Bergeret, ki je te stvari specijelno študiral, je pri osemdesetih ženskah te vrste odkril na dvajset zlih posledic. In Doktorja medicine Grimaud de Caux ter Martin Saint Ange sta ugotovila . . . La nature rassemblera la toutes ses forces pour accomplir son plus grand oeuvre, l'oeuvre d'une nouvelle creation . . . Or quand tous les ressorts organiques ont été ainsi tendus au plus haut degré, on supprime tout a coup l'élément qui devait servir de point d'appui et de résistance; on fait agir tout cet ensemble des forces les plus précieuses de l'animalité dans la vie. C'est un leurre dont la nature doit être mal satisfaite, et la nature souffre rarement qu'on se joue d'elle avec impunité." (Histoire de la generation p. 317.)

Kar pa tiče družinske tragedije, zlasti one z najradikalnejšim koncem, razporoko, Vam pa s Schillerjem lahko rečem: Des Lebens Buehne beschaemt Sie, oder družinskega življenja Vas osramoti. Iz katerih družin je pa slišati več prepira, izmed katerih zakonskih se pa rekrutira več razporočencev, iz mej tistih, ki po Vaši neomalthuzianski morali žive in imajo samo enega, k večjemu dva ljubljénčka, ali iz onih ki žive po katoliški morali? Pred seboj imam statistične tabele razporok. Te mi pravijo, da pride v nemških mestih na tisoč katoliških porok od petnajst do trideset razporok, na tisoč protestantskih porok pa šestdeset do šest in osemdeset. (Dr. Hans Rost: Beitrage zur Moralstatistik S. 101). Sorazmerno lahko taksiramo tudi predigre razporok, prepire in druge zakonske žaloi gre. In venčar kažejo na drugi strani statistični podatki, da so katoličani glede števila otrok s protestanti v nasprotnem razmerju, da imajo poprečno znatno več otrok kot ti. Taka je razlika mej katoličani in protestanti. Toda protestantizem je nazadnje vendar še ena veja krščanstva, ki je sicer od drevesa odžagana, a še ne popolnoma suha. Ima še nekaj življenjskega soka v sebi. Mnogo večja je razlika glede razporok in števila rojstev mej katoličani in onimi, ki pravzaprav niso nič, ki životarijo od ostankov nekdanje vere, kakor so ljudje Vaših vzorov, gospod doktor.

Kaj sledi iz tega nepobitnega dejstva? Logično to, da je neomalthuzianska morala, ki jo oznanjate Vi, tista, ki ruši zakonsko ljubezen. zvestobo in srečo, ter množi razporoke, ne pa krščanska, najmanj katoliška. Amerika je, kakor pravijo, klasična dežela razporok. Po Vašem bi moralo biti mej katoličani, katerim je neomalthuzianizem strogo prepovedan in imajo poprečno največ živega blagoslova božjega, največ razpo-

rok. Kaj pa pravi statistika? Caroll D Wright je bil od Washingtonskega kongresa delegiran, naj preišče vzroke vedno bolj se množecih razporok v Združenih državah. In do kakega zaključja je prišel? On piše: "Naj se število razporok v Združenih državah še tako množi, eno ostane pri bito, to, da bi bilo število še večje, če bi katolicizem ne imel tako obsežnega vpliva. Zvestoba s katero se katoličani drže zapovedi svoje Cerkve, je nedvomno močnejši jez proti razporokam . . ." (Dr. Jannet in Dr. Kaempfe: Die Vereinigten Staaten Nordamerikas in der Gegenwart. S. 279.)

Jaz mislim, gospod doktor, da zdaj vidite, koliko je Vaš zgorajšnji dokaz vreden. Na podlagi povedanega — nič.

Tisti Vaši odgovori na lastne pomisleke glede kontrole porodov pa niso družega, kot neka čudna zmes cinizma in modroslovno-bogoslovne ignorance. Da ne pridemo Kitajcem in Japoncem, ki še ne poznajo take kontrole porodov kot mi, pod noge, zato je mi ne smemo praktisirati. To je Vaš glavni pomislek, ki ga pa z zdravniško mrzlo gesto potlačite. Ne! Njih ignoranca nam ne sme biti v škodo! Zato glejmo, da okužimo še nje. Kako ljubeče! Prav tako, kakor če bi jaz rekel: Pri mojem sosedu kože še nobenega niso pobrale, zanesimo jih še v njegovo hišo. Ali ni to cinizem? Potem pa tista ignoranca, ki gleđa iz odgovora na četrti pomislek: Katoliška cerkev prepoveduje umetno omejevanje porodov. Odgovor: "Cerkev lahko dela postav za svoje vernike, ne more pa odločati za drugoverce" . . . Prijatelj, Vi nimate pojma, kaj je naravno pravo, po katerem je omejevanje porodov prepovedano, kar sem Vam dokazal. Naravno pravo se ne razteza samo na katoličane, ampak na vso človeško naravo v kateri je utemeljeno, torej na vse, ki jim pristojajo pojem človek, bodi katoličan ali brez vere, katoliški Slovenec ali paganski Zulukafer.

Gospod doktor! Vi si na Vaš odgovor od socialistov lahko pustite ploskati, da bodo žalje dobili. Kedor pa Vaše dokaze kritično presodi, za kar so naši socialisti toliko sposobni, kot testo za ogelni kamen, tisti Vam ne bo podpisal niti enega. Zato bi Vam svetoval, da se nikar dosti ne postavljate s svojo osamosvojitvijo od filozofije in teologije. Če bi bili v teh dveh le nekoliko doma, bi Vas bilo sram, Vašega Odgovora. Z njim ste doprinesli en nov dokaz, da je avtonomna medicina vtakih vprašanjih, kakor je najino, slepa reva, ki potrebuje vođeče roke filozofije, oz. teologije, sicer pade v jamo. Le žalibog, da tudi tisoče drugih za se boj potegne —

(Konec prih.)

Rev. Hugo Bren, O. F. M.

IZ SLOVENSКИH NASELBIN.

Höbbling, Minn. — V nedeljo, dne 18. junija smo imeli v tukajšnjem mestu veliko slavnost v cerkvi presv. Rešnjega Telesa o priliki povišanja tukajšnjega Rev. Fathra Limmer v Monsignorja. Slavnosti se je udeležil tudi duluthski škof Rt. Rev. John T. McNicholas, ki je imel ob tej priliki slavnostni govor, v katerem je naglašal številne zasluge Monsignorja Limmerja, ki se jih je zaslužil s svojim marljivim pastirjevanjem po "Iron Rangu" v Virginia in Cloquet. Slavnost se je vršila v veliki navzočnosti č. gg. duhovnikov 75. po številu. Njegovi farani so na ta dan izkazali svojemu Monsignorju častljivega in zaslužnega pastirja veliko hvaležnost in ljubezen.

Papežovo pismo s katerim je sv. Oče imenoval Fathra Limmerja Monsignorjem je prečital Rev. Father Spain, pomožni župnik cerkve presv. Rešnjega Telesa.

V ponedeljek zvečer, dne 19. junija pa je priredilo tukajšnje mesto "Public Library auditorium" javni banket na čast zaslužnemu Monsignorju Limmerju. Njegovi župljani so mu ob tej priliki podali v dar krasno zlato "purse" v priznanje njihove ljubezni do svojega ljubljénega dušnega pastirja.

Posebno čast pa je izkazal Monsignorju sodnik Martin Hughes, kateri je govoril v počast slavnemu gostu. Naglašal je številne njegove zasluge. Svoj govor je zaključil nekako tako-le: "Jaz sem se že številnokrat čudil, ko se pišejo strani zgodovine, je v njej naglašeno toliko krat junastvo vojakov iz raznih vojsk, junakov, ki prelivajo kri. A o junakih miru — ki oznanjajo in delajo neprestano za ljubi mir — o teh apostolih miru, duhovnikih pa tako malo, da komaj znamo, da so na svetu tudi apostoli miru. In vendar so duhovniki junaki — ne samo nekateri — ampak vsi!

Poročevalec.

Cleveland-West Park, O. — Poslavljajoč se iz zelene Westparške naselbine, kjer sem bil par dni na agitaciji za naš katoliški tisk, ki je tako potreben v današnji mizeriji med Slovenci v Ameriki, se najpristrajše zahvaljujem vsem, ki so mi pomagali razširjati naše liste. Posebno pa se zahvaljujem Mr. Joe Grdinatu, ki je tako naudušen za katoliške ideje. Ko bi bilo kaj tacih

beli Ljubljani v Cleveland. Konečno se še enkrat najlepše zahvalim vsem, ki so mi šli na roko ob priliki mojega agitiranja za naše liste in posebno se zahvalim Mr. Joe Grdinatu za njegovo pomoč, ko me je vodil okoli rojakov in mi pomagal pridobivati nove naročnike za naše lepe liste. Vsem skupaj plačaj tisočkrat vsegamogočni Bog!

Frank Zupančič, pot. zastopnik.

Chisholm, Minn. — Ker vem, da vsakega zanimajo delavske razmere po naselbinah, za to tuđi jaz poročam par besed. Tu na Chisholmu se je sedaj jako izboljšalo, ni sicer velika plača, kot v vojnem času vendar je dela dovolj. Tako da že delavce iščejo, ker se jih ne oglasi zadosti. Zadnji teden je Oliver Iron Co., zopet odprla Wellington rudnik, kjer bo uposlenih okoli 200 rudarjev. Tudi Hanna Ore Mining Co., bo v kratkem otvorila Alexandria rudnik, kjer bo uposlenih tudi okoli 200 rudarjev. Plača je v rudniku za kompanijske šhte -3,36 za osem-urni delavnik. Rudarji pa, ki delajo od voza (kare) služijo od \$3.50 do \$5.00 na dan. To je sicer še bolj slaba plača proti življenjskim potrebščinam, katere so še tako visoke.

Dopisnike po drugih naselbinah pa prosim, da naj se tudi kaj bolj pogosto oglašajo v Edinosti, da bo Edinost postala v resnici list slovenskega zavednega delavstva v Ameriki iz katerega bo lahko vsak izprevidel, kakšne so delavske razmere po naselbinah širom Amerike. V sedajnem času je list, kakor je Edinost v resnici potreben, pogledjmo, kaj delajo nasprotniki križa. In kako daleč se izpozablja nekateri, kateri bi se nikdar ne smeli n. pr. urednik "A. S." Ali ni skrajno žalostno, da urejuje list, ki se šteje za katoliškega, tako malenkostna oseba? Zato pa delujmo širom Amerike, da bo postal list Edinost zanimiv. Zanimiv pa bo, ako bo v njem vedno dovolj novic iz raznih naselbin. Ker novice v obliki dopisov vsakdo najrajši čita. S tem pa tudi list dobiva novih naročnikov. Delujmo na to, da bo Edinost čimprej dnevnik. "Edinost" mora biti dnevnik, to naj bo naše geslo!

Poročevalec.

Barberton, O. — V tukajšnji Diamond Match Factory se je minuli teden pripetila veliaknska nesreča, eksplozija pri katerih je bilo 13. oseb smrtno nevarno ranjenih. Velikanska eksplozija se je pripetila v departmentu, kjer so imeli shranjene kemične snovi. Kolikor dosedaj znano, so baje delavci rinili polni truck ali pepelike, katero so po nesreči prevrnili. Ker se je to zgodilo v bližini eksplozivnih stvari, so delavci uvidevajoč pretečo nevarnost bežali vse križem iz tovarne, da se rešijo smrti. V kratkem zatem, je nastala grozna eksplozija. V tej tovarni je zaposlenih tudi več Slovencev. Škoda je velikanska!

Poročevalec.

DENARNE POŠILJATVE.

Vsem pošiljateljem denarja naznanjamo, da pošiljamo denar v Jugoslavijo v kronah in dinarjih, kakor tudi v ameriških dolarjih. Denar se dostavlja na najbližnjo domačo pošto prejemnika in sicer to izvršuje "LJUDSKA POSOJILNICA V LJUBLJANI" s katero smo v zvezi. Kadar pošljete nam denar, vedno označite na navodilni listini, kako želite, da se denar odpošlje v kronah ali ameriških dolarjih.

Včerašnje cene so bile:

Jugoslovanskim kronam:		Italijanskim liram:	
500 kron\$ 1.95	50 lir\$ 3.35
1000 kron 3.80	100 lir 6.25
5000 kron 18.00	500 lir 29.00
10000 kron 36.00	1000 lir 57.00

Za pošiljate v ameriških dolarjih smo dobili posebne cene in računamo sedaj: Od \$1.00 do \$25.00 računamo 40c. Od \$25.00 do \$50.00 računamo 75c. Od \$50.00 do \$75.00 računamo \$1.00. Od \$75.00 do \$100.00 računamo \$1.50. Za vsa nadaljna nakazila računamo po 1c in pol od vsakega dolarja.

Denar pošiljamo tudi potom kabla ali brzojava. Za vsa nadaljna navodila pišite na:

BANČNI ODELEK "EDINOST"

1849 West 22nd Street

Chicago, Ill.

JUGOSLOVANSKE NOVICE.

(Nadaljevanje 1. strani)

la od 12. stoletja podrejena solnograski nadškofiji, je po odloku sv. stolice sedaj postala samostojna. Mariborskega škofa bo poslej imenovala rimska stolica.

Umrla je v Komendi pri Kamniku znana ljubljanska dijaška gospodinja Marija Kunstelj v visoki starosti 78 let. Pokojnica je nad 50 let gospodinjila dijakom v Kapiteljski ulici št. 11 v Ljubljani in videla postati gospode in dostojanstvenike mnogo mož, ki so kot dijadi stanovali pri njej. Med temi sta bila tudi tržaški škof dr. Karlin in nedavno umrli župnik Šlibar.

Katoliške redovnice izganjajo. — Križevci, 30. maja. Grško-katoliške sestre v Kucuri so bile nenadoma na odredbo velikega župana izgnane iz mesta, kjer so dolgo vrsto let poučevale mladino in odgnane v Križevce. Kakor znano, so bile šolske sestre iz tega mesta izgnane že pred dvema leti pod pretvezo, da so protidržavne. Vendar je bila takrat zadeva urejena, kajti zastopnik prosvetnega ministrstva je po dolgi preiskavi mogel dognati, da je vsako sumničenje brez podlage in je samo podlo obrekovanje framazonskih krogov. Sedajni ukrep velikega župana je v vseh krogih izzval veliko razburjenje, kajti šolske sestre so bile priljubljene celo pri nasprotnikih.

Nov aparat. Poleg glasovalnega aparata, ki se mu pravi po vsej krivici parlament, smo dobili v Beogradu nov aparat te baže. Vladni člani zakonodajnega odbora so imeli namreč posebno sejo, kjer so se prepirali o volivnem zakonu v oblasti skupštine. Ko se gospodje med sabo zedinijo, pride zakonski načrt pred zakonodajni odbor. Kdo za, kdo proti? In mirna Bosna! Sploh je čisto odveč opozicija. V Beogradu je vendar vlada in vladne stranke. Te so državnotvorne in "delavne." Kar te sklenejo, to je, to tudi bo, čemu vendar debata? In vlada ter vladne stranke se ne zmotijo zlepa!

ga je komaj mož postaviti rešil iz rok junaškega dekleta. Pa zakaj? No saj poznaš Martina, da vedno svoj nos tam nese, ki ga treba ni, tako se tudi vedno zaletuje v tukajšno faro in cerkev, ki ga čisto nič ne briga.

Nekoč sem prašala nekega rojaka, kaj je Martin za en človek, ki se vedno tam praska, kjer ga ne srbi. Pa mi ga je tako le naslikal (O) ter pristavil, on je ničla, podoben je kake stari babi, ki samo ogovarja, zdaj enega zdaj drugega, kačar pa dobi kako dobro žmahno po nosu, potem pa išče, kdo je kriv. Tako vedno neke pridge dela v "Prosveti" seveda njegovi prostaši tako berejo njegove brozge, da kar zijajo in se na prsa trkajo ter občudujejo njegovo modrost — a drugi pa ga imajo za "i-a".

Ali kačar se pa me barbertonske Slovenke spravmo in ga pokličemo na dvoboj, si bo pa Martinček belil glavo, kje bi dobil odgovore. Ne bo tetka Prosveta zadostovala pa mageri če shaja po dvakrat na dan! Bo moral še večje vrste pisat če nam bo hotel odgovorjati. Zato je zanjega najbolje, da je tiho in da skrbi za sebe ne pa za nas. Ako mi hočemo cerkev in duhovnika, to ni njemu nič mar, saj ga nihče nič ne prosi, saj tudi nič nima.

Ti dragi Pavle, pa le korajžen bodi in nam še kaj povej, kako se kaj godi na tem okroglem svetu. Sedaj te pa lepo pozdravim in ti želim en krasen in lep avtomobil.

Ančka iz Hriba.

Ko sm tu pismu prebrav, sm prec vejdu kaj se je zgudlu. Ta preklicani editor je že spet publicirav, kar sm mu zadnjič povedav. Zdej pa vidim, de Vi res nemorte držat sujga jezika za zobmi. Le kaj je blu vam treba publicirat v svet, kar sm Vam pavedav o Martinčku? Al se pravi tu moža igrat? Po pravic jm povem, de če se ne bojo pabulšal, de jm ne bom nikdar nič več povedav. Le nej se zapumnijo tu!

Pavle Zgaga, ta pot ves jezan.

Država Illinois ima v celi uniji izmed vseh držav največ cementiranih cest. Država Ohio pa ima največ z opeko tlakovanih cest.

PRVI ODZIVI NA NAŠO PROŠNJO ZA REVNE STAVKUJOČE PREMORGARJE.

Na našo prošnjo za revne stavkujoče slovenske premograrje, ki smo jo priobčili in naslovili na vsa dobra slovenska srca v Ameriki v predzadnji številki našega lista, smo že prejeli prve oozive v naši naselbini. Prvi odzivi kažejo, da ljudstvo sočustvuje z premograrji, ki pravkar bijejo težak boj za svoj kruh in svoje pravice do poštenega življenja. Zato, danes ponovno dvigamo svoj glas za naše stavkujoče premograrje! Rojaki po slovenskih naselbinah spomnite se za trenutek svojih trpečih sobratov delavcev premograrjev, in skušajte jim pomagati vsak, ki more in je v stanu po svoji moči.

Danes objavljamo prve darovalce, ki so pokazali dobro voljo in svoje sočustvovanje revnim stavkujočim premograrjem. Ti so:

Tiskarna Slov. oo. Franciškanov dar. \$5.00	Leo Mladich	1.00
Albin Zakrajšek	Michael Zeleznikar	1.00
John Polajnar	A. Lavach	1.00
John Jerich		2.00
	Skupaj	\$14.00

Vsi ti darovalci so iz Chicage, katerim Bog plačaj! Dal Bog mnogo posnemovalcev!

Darove zbira uredništvo "Edinosti", ki bo pazilo, da bo vsak cent prišel v roke potrebnim slovenskim družinam stavkujočih premograrjev. Uredništvo Edinosti.

GOSPODINJA

PREMIŠLJUJE TRIKRAT NA DAN.

Premišljuje: kaj bo pripravila za zajutrek, za kosilo in večerjo. Najbolj jo pa teži to, kje si bo kupila potrebne stvari za jedila. Odgovor na to je ta: V vaši sredini je "Slovenska mesnica!"

MATH. KREMESEC

SLOVENSKI MESAR

1912 West 22nd Street Chicago, Ill. Phone: Canal 6319.

Pri njemu se dobi vedno najboljše vsak dan sveže meso, suho po domačem načinu prekajeno meso in prave domače "Kranjske klobase", doma narejene po slov. receptu. Gospodinje zapomnite si to!

Dons sm pa že taku hdu jez, de vam še dobrge jutra ne voščm. Z vam pa res ni enkrat nič. Kar jm kdu pove, vse razhobnajo v sujih cajtengah. Kej mislite, de sm šu vam zatu povedat o sujem prjatlu o Martinčku ta Železnemu iz Barbertona, de ste vi potlej publiciral v sujih cajtengah? Zdej se mu ldje pa smejejo po celem Barbertonu. Martinček se mi kar smili. K sm ga zadnje dni vidu, se ga skoraj poznaj nejm. Nos mu je visu taku jeznu, kokr kakšna velka kriva kumara. Na bet štrit sem ga vidu, pa sm reku halo Martin gud morning, pa me tud pogledav nej. Klobuk je potegnu na vači pa na drugo stran štrita se obrne pa je šu. Le kaj se je nek zgudlu sm djav sam pr sebi, de je taku jez. In še tisti popovdan mi prnese pismošoša eno pismu, ki se je glasilu tako le:

"Dragi Pavle! Moram ti povadat, kako sem se smejala, ko si nam povedal in razložil tvoj sestanek z Martinom Železnikarjem tukaj na "Bet" štritu. Še dons me želodec boli od smeha, ko si nam povedal, da so metle letele za Martinom. Ali poslušaj, ko bi bil ti videl, kako se je Martin držal, ko se nekoč po njegovi glavi padale pesti, ki so se držale neke slovenske punce, to bi bil tudi tebe želodec bolel od smeha, ki

NAZNANILO VSEM, KI PRIDEJO V NEDELJO V CHICAGO.

Vsem, ki nameravajo priti na veliko slavnost v našo naselbino prihodnjo nedeljo, pa jim ni znana zveza pouličnih železnic, kako priti v slovensko naselbino sv. Štefana v Chicagi, naj služijo sledeče vrstice, katera pota so najbližnja v našo naselbino iz raznih postaj v Chicagi:

Vsi, ki bodo prišli na La Salle Station (postajo) naj vzamejo Van Buren karo do Robey Streeta (ulice) od Robey Streeta naj vzamejo Robey karo do 22. ulice in boste en block od slovenske cerkve. Druga pot, ki je krajša pa je po nadulični železnici, katere postaja je poleg La Salle postaje. Kdor hoče priti z nadulično železnico (elevated train) naj gre na ono stran, kjer vozijo Metropolitan Oak Park trains (vlak). Tu vzemite Douglas Park in se peljite do Wood Streeta, tu izstopite in imate tri blocke do slov. cerkve.

Vsi, ki bodo prišli na Northwestern postajo, naj vzamejo Madison karo do Robey Streeta, odtam Robey karo do 22. ulice, kjer naj izstopijo in bodo en block od slovenske cerkve.

Slovensci iz Bradleya, bodo imeli najbližnjo pot, iz Illinois Central postaje, ako vzamejo "Twelfth (12) Street karo do Blue Island avenue, tam naj izstopijo in naj vzamejo Blue Island karo do Lincoln Streeta, odkoder bodo imeli en block do slovenske cerkve.

To so najkrajša pota, ki vodijo iz teh postaj v slovensko naselbino sv. Štefana.

(Nadaljevanje 1. strani)

ganiziraj po kolonijah podružnice, navdušuj narod! bodri ga! spodbujaj ga in mu pomagaj do boljše bodočnosti, kakor je imel preteklost! Vsi okrog Zajednice, vsi na krepko narodno delo in ameriški Hrvat bo v poznih letih blagoslavljal tvoj spomin! Svet mu, ker bo to spomin njegovega dobrotelca, njegovega rešenika.

Vas pa, možje, ki ste zbrani kot cvet katoliškega hrvatskega naroda v Gary in ki ste že do sedaj vkljub tolikemu preganjanju in sramotanju tako nevstrašno in tako junaško delovali za ustanovitev in dosedanjo ureditev Zajednice kakor posameznih podružnic, prisrčno pozdravljamo in Vam kličemo:

Slava Vam! Bog in Majka božja naj blagoslavljata Vaše delo!

Velepomembni dan!

V nedeljo bo veliki dan za Chicaško naselbino. Dopoldne bo z velikimi slovenostmi blagoslovljena zastava prekmurskega društva Sv. Ivana Krstitelja, št. 13. DSD. To je veliki dan za prihodnost cele Chicaške slovenske naselbine, kakor tudi za bodočnost ameriških Slovencev kot narod.

Do sedaj je bogato plačana mažarsko-židovska propaganda v toliko vspela, da je držala tisoče prekmurskih Slovencev v Ameriki v temi in v sovraštvu do vseh drugih Slovencev, kakor tudi do vseh drugih Slovanov. Ta propaganda je še pred kratkim v katoliškem dnevniku, American Daily Tribune pisala in slepili ameriški narod, da se Prekmurci, "Vendiši", kakor jih imenuje samo zgodovinski ostanek nekega keltskega naroda, ki je živel v krajih, od koder pridejo ti naši bratje. Tako so delali tudi med narodom tukaj. V So. Bethlehemu, Pa., izdaja ta propaganda list, ki kar bruha sovraštvo in mrznje na vse, kar je "kranjskega". Kranjci — tako imenuje ostale Slovence v razliko z drugimi Slovenci, — so jim najslabji ljudje na svetu, so sami sovražniki Prekmurcev, so uzrok vsega zla doma v Jugoslaviji, so vsi sami tatovi itd. Gnjusiti se mora poštenemu človeku, ko bere te liste, da je mogoče, da odrasčen človek more pisati tolike sleparije in da se najde še kdo, ki jih vrjame.

Tudi v Chicagi izdaja neki mažarski duhovnik enaki list, ki je že toliko nemira naredil med tukajšnjimi prekmurskimi Slovenci, ki jih še sedaj ščuva, da naj sovražijo "Kranjce", da so edini pravi njih prijatelji tisti mongolski rabelni ki so jim doma vzeli jezik iz sol, vse narodne pravice, ki so jim stoletje preganjali in po ječah vlačili vse zaslužen rodoljube, kakor Rev. Klekla, Rev. Ivanecza i. dr.

Ljudstvo ni poučeno, je vrjelo in tako vkljub temu, da jih je samo v Chicago morda več, kakor tisoč Prekmurcev, niso imeli med seboj do sedaj nobenega društva izvzemši enega, kjer je bilo kakih 60 članov. Tako so se siromaki naščuvani proti "Kranjcem" ogibali slovenske cerkve, slovenskih društev pri tem pa moralno propadali in propadali, umirali nesrečno, brez vsakih sredstev, udove so morale prvi dan po šmrtni moža beračiti, za pogreb se morali v veliko slučajih celo zbirati mile darove. Da naravnost grozne so bile razmere med njimi.

V South Bethlehemu, Pa., in v Bridgeportu, Conn., kjer so župnije popolnoma "vogersko-slovenske", toraj prekmurske, še danes obstoji mogočna propaganda proti slovenskim duhovnikom in proti cerkvi. Žalostne zgodbe bi vedeli povedati duhovniki, ki so skušali temu ubogemu ljudstvu pomagati in ga rešiti, kako jim je ta satanska židovsko-mažaronska propaganda korak za korakom podirala sproti vse, kar so skušali dobrega sezidati in storiti za nje.

Toda v Chicago, hvala Bogu, so se našli možje, ki so se zavedli zgodaj te satanske propagande, ki so se zavedli, kako jih slepijo in kako jih za nos vodijo tako zvani "mažaroni." Spoznali so pod ovčjo obleko mažaronskega žida, ki se je slinil okrog njih in njegove kremplje, v srce jih je zabolelo in z gnjusom so se obrnili proč od njih in začeli med svojim narodom delovati in mu odpirati oči. Priklopili so se slovenski cerkvi, priklopili so se "Kranjcem" in jim pogledali pod noge, če imajo res parklje, kakor so jim mažarski židje pripovedovali in na glavo, če imajo res roge, pa so vičeli, da je vse to samo sleparija, da so ti prezirani in "prokleti Kranjci" v resnici samo njih dobri bratje, Slovenci, brez rogov in brez parkljev, ki so enakega duha in enakega srca, kakor sami. Med temi možmi gre pred vsem pohvala Mr. Andreju Glavaču, dalje Mr. Ivanu Hrovatu, Mr. Steve Kolenko, Mr. Vraščiču, Mr. Kocetu, Mr. Turnarju, Mr. Raju in mnogo drugim. To so tisti možje, ki so prvi sprevidili vse to in prvi začeli ledino orati med svojim narodom in se niso ustrašili ne preganjanja in ne zaničevanja.

In hvala Bogu, v Chicago je sedaj led prebit. Vsaki dan, se manjša število pristašev zvezde in urednika Krampača in Rev. Horwatha. Vedno več in več prekmurskih Slovencev spoznava resnico, da smo vsi Slovenci, naj bodo to Štajerci, Primorci, Korošci, Kranjci, Prekmurci samo en narod, samo vsi skupaj bratje, ki pa imamo vsak nekoliko razlike v svojem urečju domačega ožjega rojstnega kraja.

Tako je posebno letošnje leto velikanske važnosti za ta del našega naroda v Chicago. Ti možje in nekaj žena so se odločili, da bodo ustanovili društva, kjer bodo ti rojaki sami med seboj, se bodo med seboj po svoje domače "pogučali" in vendar pri tem gojili narodni duh edinosti in sloge. Prosili so prostora v cerkveni dvorani in ga tudi dobili. Domači naš župnik Rev. K. Zakrajšek jim je šel na roke in pomagal, jih bodril in navduševal, da se je slednjič vse to tudi doseglo.

Tako je nastalo društvo Svetega Ivana Krstitelja, ki se je iz znanih uzrokov priklopilo DSD. Kmalu nato smo pa dobili še žensko društvo Sv. Ane, ki se je pa priklopilo KSKJ!

In v nedeljo bo to društvo blagoslovilo svojo zastavo. Ali ne bo po vsem zgoraj povedanim v nedeljo v resnici veliki dan za Chicaške Slovence in sploh za slovenski narod v Ameriki?

Zato smo Chicažani hvaležni vsem katoliškim društvom cele okolice, ki so se tako ljubeznjivo in bratovsko odzvala in bodo prišla v tolikem številu na to slavnost. V resnici to je slavnost celega slovenskega naroda v Ameriki! Prepričana naj bodo, da s tem store velikansko dobro delo za svoj narod in za svojo vero.

Prekmurskim Slovincem pa častitamo na tem velikem danu, kajti ta zastava bo za nje nov ogelni kamen njih lepše prihodnosti in našega skupnega napredka, naše narodne in verske edinosti in sloge v Chicaški naselbini, kakor tudi po celi Ameriki. Prepričani smo namreč, da bo ta zgled Chicaških Prekmurcev rodil lepe sadove tudi po drugih naselbinah, kjer žive Prekmurci.

J. M. Dovič:

KOVAČ IN NJEGOV SIN.

POVEST.
(Dalje.)

Mir pa se je vendarle naselil v Kolenčevi hiši, v tem, ko je na Rebrni dan na dan Čmok igral kako skrito ulogo.

Nekega jesenskega dne je prikorakal v vas popotni človek. Ustavil se je pri Popustku, naročil steklenico vina ter odložil svojo culico.

Bil je čednega obraza, nekoliko začrnelega, pod nosom se je vihale dvoje močno nasvedranih brk in ob ušesih se je kodralo dvoje črnih zalisccev. Plave, pa mogočne oči so zrle po hiši, na rokah pa se je poznalo, da je mladenič delaven človek. Star je moral biti okrog petindvajset let.

"Odkod pa ti, dečko", poprašga ga krčmar.
"Bil sem po svetu in sem izučen kovaški pomočnik. Prihranil sem si nekaj novcev in zdaj bi rad na kmetih prevzel kako kovačnico."

Popustku pride takoj na um Rebrova prazna kovačnica, toda ne pove mu precej tega, ampak ga radovedno še nadalje poprašuje:
"Kje si pa doma?"

"Doma sem pa precej daleč od tod. Le nekaj ur hoda je še do Trsta."
"Pa zakaj nisi šel domov?"

"Mati mi je umrla. Oče pa je Bog ve kod. Nimam svojega doma."
Krčmarju je bil mladenič vedno bolj povšeči in kar žal mu je bilo, da nima sam kovačnice. Črez dalje časa pride Popustek zopet v izbo in reče:

"Veš ti, četrť ure odtoj kmet, ki ima prazno kovačnico. Morda ti jo on da v najem."

"Kako se pravi tam?"
"V Rožnem logu. Kmetu pa je ime Reber."

Ko bi bil Popustek pri teh besedah strogo v oči pogledal rokodelcu, bi jih bil ta gotovo umaknil. Tako pa Popustek ni dosti opazoval mladeniča. Pokazal mu je na pragu pot v Rožni log in še pristavil:

"Še to ti moram povedati, da je tam v Rožnem logu še en kmet, po imenu Kolenec. Ta ima tudi kovačnico onstran potoka. Ima pa kovača, ki mu pravijo Čmok. Ta bode tvoj nasprotnik. Prej namreč je ta bil v Rebrovi kovačnici."

"Je že dobro; zahvalim za pojasnilo."
Rokodelec je hitro odšel proti Rožnemu logu.

Zamišljeno je stopal po bregu navzgor in srce mu je močno udarjalo. Dasi ni še nikoli stopal po ti dolini, vendar se je vedel, kakor bi mu bilo vse znano: kraj in ljudje.

Pred kapelico Matere božje postoji, se odkrije in opravi kratko molitev. Nato pa hiti urnih korakov proti Rebrni.

"Dober dan, mati! Ali je gospodar doma?"
Rebrna stoji v veži pred popotnikom in ga pogleduje. Čudno se ji zdi, da ne prosí daru, ampak poprašuje po gospodarju.

Gospodinja mu veli, naj stopi v izbo.
"Kaj bi pa radi?" ga brž poprašga.

"Izučen kovaški pomočnik sem in sem slišal, da pri vas potrebujete kovača."

"Odkod si pa?"
"Tam od Krasa. Učil sem se po mestih kovaškega dela, sem odslužil vojake in kmetijsko šolo sem izdelal."

Rebrna ga strme ogleduje in nezaupljivo reče:
"Ne vem, če bosta kaj napravila z gospodarjem. Zdiš se mi preučen za našo kovačnico."

"Le pokličite gospodarja!"
In Rebrna gre iskat moža, ki je bil v hlevu. Brž mu pove, kdo ga čaka v hiši. Obenem mu razođene, da ji fant prav ugaja, samo ne verjame, da bi bil za kmečko kovačnico. Je pregospok, je dejala.

Rebra je gnala radovednost v hišo.
"Torej ti bi rad prevzel kovačnico?"

"Da, oče, ako se pogodiva. Koliko pa zahtevate na leto najemščine?"
"Mislim, da bode najbolje, ako nekaj tednov poskusiš. Potem se že pogodiva. Zakaj, ne maram, da bi se prenaljil. Zdiš se mi še premlad, ča bi na leto prevzemal."

"Kaj mi ne zaupate?"
In popotnik potegne iz malhe listnico ter jo položi na mizo ter reče:
"Tu notri sta dva stotaka. Spravite jih, ako mi ne zaupate."

Reber se je začudil.
"No, no, že vidim, da si možki človek. Zato ti pa rečem: najemščine ne boš dal nič. samo orodje bodeš sam napravljial, ako ga kaj polomiš, in meni bodeš zastonj delal, kar bode kovaških del pri moji hiši. Velja pa naj to za pol leta. Za nadalje se bomo še pomenili. Kaj pa hrana?"

"Ali bi je ne mogel imeti pri vas?"
"Ko bi bil ti kmečke hrane navajen, ne rečem. Tako pa si služil po mestih in jedel samo meso. Pri nas ga pa ni vsak dan, ampak samo o praznikih. Poprašaj doli v gostilni pri Popustku."
"Pa če sem zadovoljen z vašo hrano?"
"No, če si, pa poskusi. Saj si lahko pozneje prebereš."
"Velja, oče!"
Segla sta si v roke.
"Kako ti je ime?"
"Vsak dan Janez. Po mestih so mi rekli tudi Ivan ali Janko. Kakor hočete, pa me kličite."
"Katero ime pa najraje slišiš?"
"Najraje Janko. Tako se tudi podpisujem."
"Torej, Janko, le pameten bodi! Ne bo ti žal. Imel bodeš tudi soseda onstran potoka. Gotovo ti bode nagajal. Pa se ne zmeni dosti zanj. Je izgubljen človek."
Janko je globoko izdihnil pri zadnjih besedah. Pa premaga se in pravi:
"Ali bi mi precej pokazali kovačnico?"
"Listnico le spravi v malho. Že vidim, da si varčen človek. Pa pojva!"

Ko je debeli ključ zarožljial v ključavnici, se je takoj pokazal iz Kolenčeve kovačnice Čmokov obraz. In ko sta Reber in Janko zopet odšla iz kovačnice proti Rebrni, se je Čmok oziral za njima. Čisto izpremenjen mu je bil obraz, in kdor bi ga bil tisti hip opazil, bi ne mogel verjeti, da je to srpi pogled in ježaste brke Čmokovega obraza. Čisto mile poteze so se zbirale na njegovih licih, ustnice so se držale na smeh in iz oči so prilezle debele solze.

Gledal je za svojim novim sosedom, in ko se je Janko ozrl — hote ali nehote — sta se srečala s pogledi — oče in sin.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS.

Nepremišljeno.

Mati sinu, ki prihaja s počitnic: "Kaj pa je novega moj sin?"

Sin: "Nič posebnega. Stricu sta krepala dva vola, drugače je med sorodniki vse zdravo."

Oproščena.

Župan dvema postopačema: "Zakaj pat ne delata? Delo sladi življenja."
Postopača: "Mida ne smeva sladakosti, imava oba sladkorno bolezen."

ZASTAVE

bandera, regalije in zlate znake za slovenska društva izdeluje najbolje in najceneje

EMIL BACHMAN,
2107 So. Hamlin avenue,
Chicago, Ill.

SLOV. KAT.

PEVSKO

DRUŠTVO

"LIRA"

Slov. kat. pevsko društvo "Lira", Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdina, 1053 E. 62nd St. — Pevovodja in podpredsednik: Matej Holmar, 6211 Glass ave. — Tajnik: Ig. Zupančič, 955 Addison Rd. — Blagajnik: Frank Matjašič, 6526 Schaifer ave. — Kolektor Ant. Smolič, 6411 Varian ave.

Pevske vaje so v torek, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer.
Seje vsak prvi torek v mesecu v stari soli sv. Vida.

NAZNANILO IN PRIPOROČILO

Vsem našim cenjenim naročnikom in dobrotnikom naših listov, kakor tudi vsem rojakom v Clevelandu in državi Ohio, naznanjamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik Mr. Frank Zupančič, ki je pooblaščen pobirati naročnino za vse naše tri liste, oglase in vsa druga naročila, ki so v zvezi z našimi listi. Vsem našim naročnikom in blagim dobrotnikom, kakor tudi vsem rojakom, ga najtopleje priporočamo in prosimo, da grejo Mr. Frank Zupančiču na roke v vseh ozirih pri njegovem delu za katoliški tisk. Pomagajte mu širiti naše liste!

Uprava Ave Maria, Edinosti in Glasnika P. S. J.

J. KOSMACH.

1804 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Rojakom se priporočam pri nakupu raznih

BARV, VARNIŠEV, ŽELEZJA, KLJUČAVNIC IN STEKLA.

Prevzamem barvanje hiš zunaj in znotraj, pokladam stenski papir. Najboljše delo, nanižje cene. Rojaki obrnite se vaelej na svojega rojaka!

NOVE SPOMLADANSKE OBLEKE Z DVOJNIMI HLAČAMI

smo ravnokar prejeli in jih imate na izbero v vsakovrstni velikosti in barvah. V vašo korist bo, da pridete in si izberete eno izmed teh oblek.

MODA IN PRAVILNOST

teh oblek ste natančni v vseh podrobnosti in Vi ste lahko zagotavljeni, da boste dobili za Vaš denar najboljšo obleko. Mi ne prodajamo ničesar, kot kar je dobro in najboljše.

MI VAS VABIMO,

da pridete v našo prodajalno in si ogledate našo bogato zalogo spomladanskih oblek, ki jih prodajamo sedaj od \$25.00, \$30.00, \$35.00, \$40.00 in \$50.00 in z vsako obleko damo dvojne hlače.

Naša prodajalna je odprta ob večerih vsak torek, četrtek in soboto.

Naša prodajalna je odprta vsako nedeljo dopoldne.

JELINEK & MAYER

1800 to 1808 BLUE ISLAND AVE. Corner 18th Street
Chicago, Ill.

POZOR IGRALCI HARMONIK

Izdelujem slovenske, nemške in kromatične harmonike, enako kakor si kdo želi. Popravljam vsakovrstne harmonike, delo garantiram, cene so zmerne. Pišite po naš cenik. Se priporočam rojakom širom Amerike za naročila. S spoštovanjem

ANTON MERVAR,
6921 St. Clair Av., Cleveland, O.

Ako hočete imeti dobro obuvalo tedaj pojdite v prodajalno Mr. Suhadolnik in ga boste dobili.

Frank Suhadolnik.

NAJVEČJA SLOVENSKA TRGOVINA S ČREVLJI

6107 St. Clair avenue, Cleveland, Ohio.

Mr. Suhadolnik je tudi zastopnik stov "Edinost", "Ave Maria" in "Glasnika Presv. Srca Jezusovega." On ima tudi vedno v zalogi naše vsakovrstne molitvenike in druge knjige. Pri njemu si lahko tudi župite letošnji "Koledar Ave Maria", ki je letos eden izmed najbolj zanimivih slovenskih koledarjev v Ameriki. Za vse ki je v zvezi z našimi listi se obrnite na njega in on vas bo vsestransko postregel.

Pripravite se za neodvisnost!

Začnite se sedaj pripravljati na denarno neodvisnost s tem, da začnete vlagati v hranilni oddelček v Kaspar State Bank.

Čim prej začnete, prej se vam bodo pokazale lepe priložnosti in uspeh. Ko boste imeli denar na banki, boste čutili v sebi moč za napredek in postali boste samozavedni.

Konservativna in varna banka. Ima vse bančne zmožnosti. Bančna moč nad dvanajst milijonov dolarjev.

Varna banka, kamor nalagate svoj denar.

KASPAR STATE BANK

BLUE ISLAND AVE., CORNER 19th STREET

POŠILJAMO DENAR V JUGOSLAVIJO po najnižji kurzni ceni.

PRODAJEMO ŠIFKARTE za potovanje v staro domovino in nazaj na vse linije.